

alámossa a dombot, amelyben a templom áll, s a veszély évről évre fokozódik. Az 1861–1862-es felújítási munkák során az egész templomot újralfestették, de a kőfalak újból repedezni kezdtek. Nagy igyekezettel újra hozzáfognak a templom megmentésének (1895–1898). Az építési munkálatok 96 ezer aranykoronába kerültek, amit teljes egészében a templom pénztárából fedeztek. Így a múlt század végén ismét sikerült megmenteni e nevezetes történelmi emlékművet. Nem sikerült viszont megfékezni a Garam romboló tevékenységét, mely továbbra is mosta a templom alatti partszakaszt.

A II. világháború sem vonult el nyomtalanul fölötte. Az 1944–1945-ös bombázások idején a templom csaknem teljesen megsemmisült, több éven keresztül volt szárnalmas állapotban. Állami költségen 1954-ben ismét újjáépítették. Bár a templom rendbehozatala hatalmas összegeket tett ki, mégis az a veszély fenyegetett, hogy hiábavaló volt minden munka, mivel a Garam tovább végezte pusztító tevékenységét. 1966 márciusában csaknem egyik napról a másikra a templom alapja 2 métert süllyedt. Ennek következtében repedések keletkeztek a templom falán. Végül nagy méretű összefogással, 530 000 korona ráfordítással s a folyó szabályozásával sikerült a templom süllyedését megakadályozni, így az értékes műemléket megmenteni.

Napjainkban a templom és a mellette levő kápolna jó állapotban található. Még a kolostor romjai is fellelhetők a templomkert keleti felében. A falu magyar nemzetiségű lakóinak száma jelenleg 1500. A lakosság élénk társadalmi életet él, ami megmutatkozik a kulturális rendezvények és egyéb közeleti megnyilvánulások rendszerességében is.

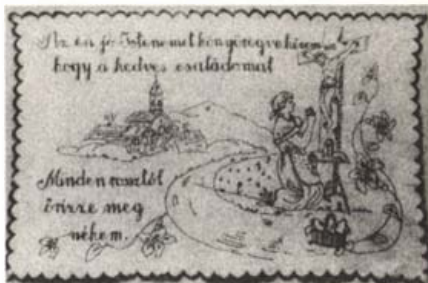
Jankus Gyula

A felhasznált irodalom: *Borovszky Sámuel* (szerk.): Esztergom vármegye monográfiája. Bp. 1911. – *Dr. Haiczl Károly*: A bényi prépostság temploma. Galánta, 1937. – A Pallas Nagy Lexikon. Bp. É. n. – Bényről megjelent egyéb írások, cikkek. – A magyar helységnevek szlovák megfelelői: Bény–Biña, Kéménd–Kamenin, Léva–Levice, Párkány–Šturovo.

HÍREK

A falvédők üzenete a mai embereknek.

A falvédők az 1850-es évektől a polgári-paraszti lakáskultúra díszítőelemei voltak. Közben a fal védelmét és az ágynemű megóvását is szolgálták. Készítették deszkalapból, gyapjúsöttesből (cserge), gyékényből. A XIX. század második felében jelentek meg a szállánvarrott hímzésű falvédők is. Többnyire a falhoz tolt asztal vagy vízlócák mögé kerültek a nyílt kéményű konyhák füsttelenítése után. Ez eleinte mind bolti előrajzolású volt, amit gyolcs alapra szárítottással híméztek. Az első világháború körüli időkben társult mellé a színes nyomású papír falvédő. Mindkettőre jellemző a felületek nagy részét kitöltő édeskés, többnyire szerelmespárt, szorgos háziasszonyt, játszadozó gyerekeket mutató jelenet, dalidézettel, verses felirattal kísérve. A falvédők rajzai, feliratai kifejezték a polgári-paraszti világ érzelmeit, mondanivalóit. Esztétikailag ugyan nem mind felel meg a mai ember ízlésigényének, de kötelességünk mindenre odafigyelni és megtenni mindent, ami a gyökereink, elődeink életében jelent, jelentett valamit! Ezen gondolatok jegyében a hatvani V. Számú Általános Iskola honismereti osztálya dr. Molnár Lajosné tanítónő irányítása mellett mintegy 120 gyűjtött falvédőt állított ki a diákoknak az intézmény falain belül.

Szabó Sándor felvételei-MTI